

Sygn. akt VIII Pz 17/19

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Łazowska(spr.)

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSR del. Magdalena Kimel

po rozpoznaniu w dniu 2 kwietnia 2019r. G.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. D. (1), I. G., Z. G., I. K., M. K., K. K., A. L., M. L.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanej

na punkt drugi postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 16 lipca 2018r. sygn. akt IV P 140/18

postanawia

oddalić zażalenie.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grażyna Łazowska(spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powodowie J. D. (1), I. G., Z. G., I. K., M. K., K. K., A. L., M. L. domagali się od pozwanej Spółki (...) S.A. w B. rekompensaty z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniach rekompensacyjnych z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Powódki M. K. i M. L. cofnęły powództwa przed terminem rozprawy, pozostali powodowie na rozprawie w dniu 16 lipca 2018r. złożyli oświadczenia o cofnięciu pozwów ze zrzeczeniem się roszczenia. W konsekwencji, skarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Zabrzu w pkt 1 umorzył postępowanie, zaś w pkt 2 odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie wystąpiły szczególne okoliczności, o których mowa w art. 102 k.p.c., uzasadniające odstąpienie od obciążania powodów kosztami procesu, a to w szczególności: fakt, iż dochodzone roszczenie o zapłatę utraty rekompensaty za utracony deputat węglowy jest roszczeniem, które zagwarantował ustawodawca tylko niektórym kategoriom osób, a także krótki zawity termin do złożenia odwołania od decyzji strony pozwanej, który mógł powodować pewnego rodzaju „pochopność” decyzji powodów. W ocenie Sądu I instancji, brak konieczności poczynienia ustaleń faktyczny, zachowanie powodów, którzy

cofnęli powództwa, niezaawansowany etap postępowania, a także brak konieczności szczególnego nakładu pracy pełnomocnika pozwanej czyniłoby niesprawiedliwym obciążenie każdego z powodów kwotą 1350zł.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt 2. Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania, pomimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo niezastnienia w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c., tj. wypadków szczególnie uzasadnionych;
- § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od każdego powodów po 1.350 zł tytułem kosztów postępowania oraz zasądzenia od powódek na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że nie sposób przyjąć – jak w jej ocenie argumentuje zaskarżone postanowienie Sąd Rejonowy – iż niezajomość prawa jest przesłanką uzasadniającą odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Podkreśliła, że powodowie otrzymali decyzję odmowną w sprawie rekompensaty na etapie przesądowym, w uzasadnieniu której pozwana wyjaśniła w sposób jednoznaczny z jakich przyczyn powódki nie są uprawnione do rekompensaty. Ponadto pozwana wskazała, że 14-dniowy termin na wytoczenie powództwa w przedmiotowej sprawie nie jest krótszy od innych ustawowych terminów przewidzianych na wnoszenie środków odwoławczych, w tym terminów przewidzianych w prawie pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie odstąpienia od obciążania powodów kosztami procesu na zasadzie art. 102 k.p.c.

Sąd Okręgowy zgadza się z twierdzeniem pozwanej, że regułą w postępowaniu cywilnym jest zasada odpowiedzialności za wynik procesu określona w art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Zgodnie natomiast z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Powyższy przepis stanowi wyjątek od reguły ponoszenia kosztów procesu przez stronę przegrywającą.

Sąd nie jest zobligowany do zastosowania art. 102 k.p.c., ale posiada taką możliwość, po rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy. W postanowieniu z dnia 24 października 2013r. sygn. IV CZ 61/13 (LEX nr 1389013) Sąd Najwyższy wskazał, iż hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania "wypadków szczególnie uzasadnionych", pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie zaistniały szczególnie uzasadnione przypadki uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania powodów kosztami procesu. Powódki J. D. (2), I. K., M. K., I. G., Z. G., A. L. jako wdowy uprawnione do rent rodzinnych po byłych pracownikach pozwanej miały prawo do bezpłatnego węgla. Powodowie M. L. i K. K. otrzymywali renty rodzinne i deputat węglowy po ojcach – pracownikach pozwanej, których śmierć nastąpiła w trakcie stosunku pracy.

Podkreślenia wymaga okoliczność, że ustawodawca ostatecznie zdecydował na rozszerzenie kręgu osób uprawnionych do rekompensaty w ustawie z dnia 23 listopada 2018r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego (Dz.U. z 2019r., poz. 29). Tak więc uprawnienie powodów do rekompensaty może podlegać ponownej ocenie, w razie złożenia stosownych wniosków.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Gliwicach uznał zażalenie pozwanej za bezzasadne i w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł o jego oddaleniu.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grażyna Łazowska(spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia